

Vård och omsorgsförvaltningen
Jan Bäversten
Epost: jan.baversten@vasteras.se

Kopia till
Kommunstyrelsen

Äldrenämnden

Månadsrapport mars 2022 för äldrenämnden

Förslag till beslut

Äldrenämnden tar del av månadsrapporten och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Helårsprognosen pekar mot en budgetavvikelse på -14,4 mnkr, varav +1,2 mnkr avser beställarverksamheten och -15,6 mnkr egenregiverksamheten. Avvikelsen motsvarar 0,8 procent av nämndens totala budget.

Vård- och omsorgsförvaltningen har till äldrenämnden lämnat följande förslag till beslut:

Äldrenämnden tar del av månadsrapporten och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Månadsrapport mars 2022

Äldrenämnden

2022-04-13

Ekonomisk analys

Utfall januari - mars 2022

Äldrenämnden visar en budgetavvikelse på +11,8 mnkr för perioden januari-mars, varav +9,5 mnkr avser beställardelen och +2,2 mnkr egenregiverksamheten.

För beställardelen förklaras avvikelsen främst av att kostnaderna för Kvalitetssatsningen på 17,5 mnkr inte är jämnt fördelade under året. Tyngdpunkten ligger mera på slutet än på början av året. Avvikelsen för egenregin beror bl a på de covid-stöd i form av sjuklöneersättningar som betalats ut under årets tre första månader.

Prognos helår 2022

Helårsprognosen pekar mot en budgetavvikelse på -14,4 mnkr, varav +1,2 mnkr avser beställarverksamheten och -15,6 mnkr egenregiverksamheten. Avvikelsen motsvarar 0,8 procent av nämndens totala budget.

Den prognostiserade budgetavvikelsen på +1,2 mnkr för beställarverksamheten avser i huvudsak äldrenämndens andel i utbetalt överskott 2021 från den gemensamma nämnden för hjälpmedel. För beställarverksamheten bygger prognosen på att budgetposten Kvalitetssatsning 17,5 mnkr används för att täcka kostnaderna för volymökningar och den nya prismodellen inom LOV hemvård. Härutöver kan man se en risk för att kostnaderna för utskrivningsklara patienter är på väg tillbaka. Prognosen är noll men kan behöva revideras i delårsrapporten. I juni förväntas nämnden fatta beslut om åtgärder för att minska inställelsetiden vid larm i ordinärt boende. Denna kostnad har inte tagits hänsyn till i denna prognos.

Avvikelsen på -15,6 mnkr för egenregin avser hemvården. Orsaken är fortsatt obalans vad gäller kostnadsstruktur för en timkostnad som är högre än ersättningen.

Hänsyn är ej taget till hur eventuella statsbidrag kan påverka resultatet positivt. Innan en djupare analys görs inför delår 1 prognosen bedöms prognosen i övrigt ligga i linje med budget.

Ny prismodell LOV hemvård

Äldrenämnden beslutade den 22 mars om införande av en ny prismodell inom LOV hemvård som i korthet innebär att de leverantörer som är verksamma inom hela Västerås dygnet runt erhåller en högre ersättning per utförd timme än de som inte är det. Förändringen syftar till att stimulera fler leverantörer att öka sina engagemang och därmed kundernas möjlighet till valfrihet, speciellt på landsbygden. Den nya prismodellen börjar gälla den 1 oktober. Leverantörerna ska senast den 27 maj meddela om de nya villkoren accepteras. Om villkoren inte accepteras upphör kontraktet att gälla den 28 september.

Prismodellen har förstärkts med 15,3 mnkr från budgetposten Kvalitetssatsning (av totalt 17,5 mnkr). Det har även gjorts en omfördelning från hemsjukvård till hemtjänst med 12,5 mnkr inom befintlig budget för LOV hemvård.

2022-04-13

	Utfall jan-mar 2022	Budget jan-mar 2022	Avvikelse utfall-budg jan-mar 2022	Budget helår 2022	Prognos helår 2022	Avvikelse budg-progn helår 2022
Politisk verksamhet	-0.4	-0.5	0.2	-2.2	-2.2	0.0
Gemensamt	-28.1	-32.4	4.3	-132.9	-132.9	0.0
Ordinärt boende	-182.2	-183.9	1.7	-742.3	-758.3	-16.0
<i>varav hemvård</i>	<i>-148.3</i>	<i>-148.2</i>	<i>-0.1</i>	<i>-598.4</i>	<i>-614.1</i>	<i>-15.7</i>
Särskilt boende	-217.8	-223.8	6.0	-894.2	-892.6	1.6
Socialt nätverk	-7.8	-7.5	-0.3	-30.7	-30.7	0.0
	-436.3	-448.1	11.8	-1 802.3	-1 816.7	-14.4

2022-04-13

Medarbetare

Analys nyckeltal

Nyckeltal	2021 mar	2021 apr	2021 maj	2021 jun	2021 jul	2021 aug	2021 sep	2021 okt	2021 nov	2021 dec	2022 jan	2022 feb
Sjukfrånvaro alla anställda, andel (%) (alla)	8.5%	7.5%	7.6%	6.9%	6.5%	7.5%	8.5%	8.6%	9.7%	9.2%	12.6%	10.5%
Timanställd omsorgspersonal, andel (%)	20%	21%	22%	29%	45%	34%	23%	21%	21%	24%	24%	22%
Heltidsanställda månadsavlönade, andel (%) (alla)	78%	78%	80%	80%	80%	81%	82%	83%	83%	83%	84%	84%

Sjukfrånvaron fortsätter minska inom nämndens ansvarsområde.

Arbetet inom förvaltningen fortsätter med att minska andelen timanställda och istället erbjuda tillsvidareanställning.

Andelen heltidsanställda fortsätter öka. Nya sätt för att arbeta gemensamt med bemanningsfrågor mellan enheterna utvecklas. Här finns till exempel pilotprojekt för att arbeta med kombinationstjänster, veckoslutstjänster med mera.

Status personalförsörjning

Vikarierekryteringen inför sommaren pågår. Just nu ser det svårt ut att kunna bemanna utifrån behovet och ett antal åtgärder ses över. Detta gäller både omvårdnadspersonal och sjuksköterskor. Kompetensen är låg på inkommande ansökningar och antalet kommer att bli svårt att hitta utifrån nuvarande prognos. Nuvarande avtal för att hyra in bemanningssjuksköterskor har visat sig ha för låg ersättningsnivå och det är få uthyrningsföretag som anmäler in några kandidater. Diskussion pågår med upphandlingsenheten för att se över alternativ.

Kompetensutmaningen

Utbildningssatsningen i vårdsvenska är påbörjad med 15 elever.

Introduktionsutbildning i tjänstedesign pågår för chefer och medarbetare som har behov.

Utbildningsplanering pågår för sjuksköterskor med MDU.

Grundutbildning KIK - Kvalitet i Kundarbetet - håller på att färdigställas.

Planering av Traineeutbildning för sjuksköterskor och biståndshandläggare har startats upp.

2022-04-13

Introduktionsutbildning för sommarvikarier utan erfarenhet med praktiska inslag planeras att genomföras på ett antal enheter inför sommaren som pilot. Just nu eftersöks möjliga lärare internt.

2022-04-13

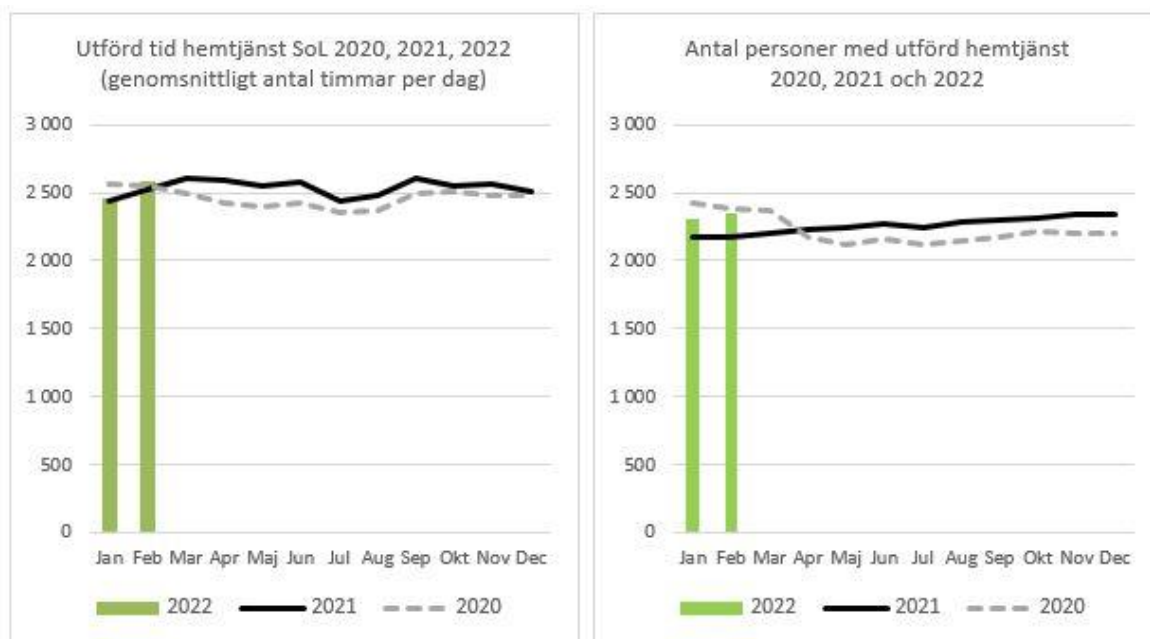
Verksamhetsstatistik

Utveckling av utförd tid hemvård

Statistik över utförd tid i mars månad finns inte färdig än. Tabellen nedan visar utfallet för februari månad.

Antal utförda timmar	Feb 2022	Feb 2021	Utv. feb (%)	Totalt 2022	Totalt 2021	Utv. totalt (%)
Hemtjänst (SoL)	72 194	70 662	+2 %	148 293	146 193	+1 %
Delegerad hemsjukvård (HSL)	12 565	13 176	-5 %	26 602	26 781	-1 %
Hemsjukvård legitimerad personal (HSL)	14 625	14 879	-2 %	28 913	29 991	-4 %
Hemvård totalt	99 384	98 717	+1 %	203 808	202 965	+1 %

Totalt sett ökade antalet utförda timmar hemvård med 1 procent jämfört med i februari föregående år. Antalet timmar hemtjänst ökade något medan hemsjukvårdstimmarna minskade. Totalt 2346 personer hade utförd tid hemtjänst i februari vilket var 172 personer fler än i februari 2021 och strax under hur det såg ut innan pandemins början 2020.

Personalkontinuitet i hemtjänst

Begreppet personalkontinuitet inom hemtjänsten handlar om hur många olika personal som kommer hem till en person med hemtjänst. Måttet som presenteras nedan utgår från samma avgränsningar som det mått som presenteras nationellt i till exempel Socialstyrelsens Öppna

2022-04-13

jämförelser och mäter det genomsnittliga antalet olika personal som en hemtjänsttagare möter under en sammanhängande 14-dagarsperiod. Mätningen avser endast personer som har haft minst två besök av hemtjänsten varje dag under perioden och endast besök som skett dagtid, mellan klockan 7 och 22. Hemsjukvårdspersonal är inte inkluderad i mätningen och inte heller larmutryckningar. Personer i servicehus är inte medräknade.

I mars skedde mätningen under perioden 2022-03-07 och 2022-03-20 och omfattar alla hemtjänstutförare. Personer som har bytt utförare under den perioden är inte medräknade.

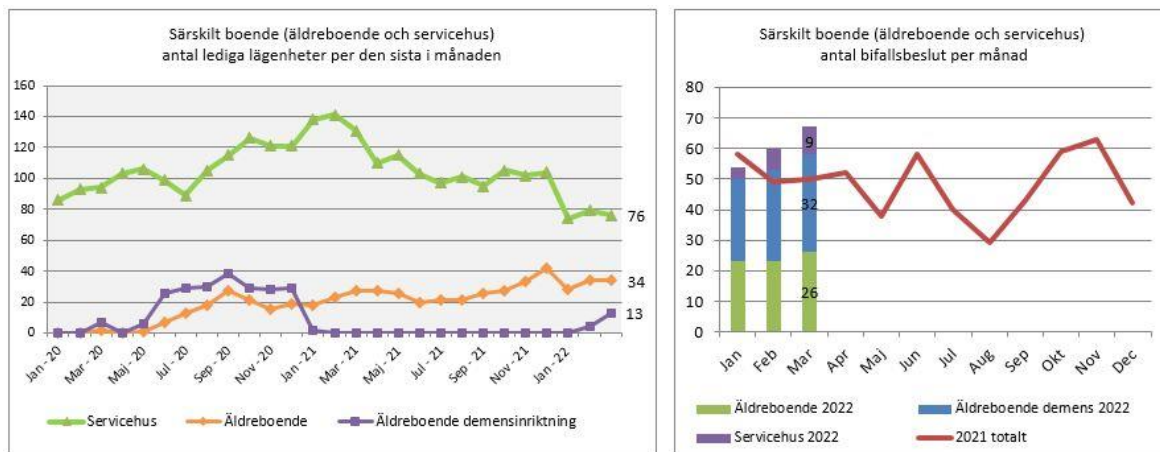
	Januari 2022	Februari 2022	Mars 2022
Antal personal som en hemtjänsttagare möter under en 14-dagarsperiod, medelvärde	15	15	15
Andel hemtjänsttagare som möter fler än 20 personal under en 14-dagarsperiod, %	14 %	11 %	12 %
Antal kunder i mätningen	901	883	847
Totalt antal personer med hemtjänst under perioden	2172	2201	2236

Totalt var det drygt en tredjedel av alla med hemtjänst som omfattades av mätningen. Medelvärdet för hur många personal som kom hem till dessa hemtjänstkunder var 15 vilket var på samma nivå som i januari och februari. Spridningen var stor mellan kunder, mellan 2 och 38 olika personal. De kunder som träffar lägst antal personal under perioden har ofta anhöriga som anställda. De kunder som träffar högst antal personal har många besök varje dag och i vissa fall även dubbelbemanning. 12 procent av kunderna i mätningen i mars träffade 20 personal eller fler under perioden.

Ungefär två av tre personer med hemtjänst omfattas inte av ovan mätning, eftersom de inte har haft två besök eller fler varje dag under den mätta 14-dagarsperioden (dag, kväll, vardagar och helger). För samtliga personer med hemtjänst under perioden var det genomsnittliga antalet 9 personal under perioden och ungefär varannan hemtjänstkund hade besök av färre än 8 olika personal.

2022-04-13

Utveckling av lediga platser i särskilt boende

Den 31 mars 2022 räknades totalt 123 lägenheter i särskilt boende som lediga. För att räknas som ledig ska lägenheten vara tom, inflyttningsklar och inte erbjuden till någon annan i boendesamordningsprocessen. Flest lediga lägenheter fanns i servicehus (76 lägenheter) men även i äldreboende fanns det lägenheter som räknades som lediga (47 lägenheter).

Totalt fattades 67 bifallsbeslut om särskilt boende i mars 2022 vilket var 17 beslut fler än föregående år. Genomsnittlig väntetid från beslut till ett första erbjudande om plats var 5 dagar 2022 men många får ett erbjudande om plats samma dag som beslutet fattas.

2022-04-13

Åtgärdsplan

I äldrenämndens verksamhetsplan för 2022 ingick besparingsåtgärder på totalt 15 mnkr. Bedömningen är att de planerade effekterna avseende Vallby servicehus inte kommer att uppnås. Servicehuset kommer att vara nedlagt 1 april. Lokalkostnaden kommer att kvarstå året ut.

Planerade besparingar, mnkr	Budget	Prognos
Avveckling Vallby servicehus	-13,0	-10,4
Effektivisering - Ledning/myndighetsutövning	-2,0	-2,0
Summa	-15,0	-12,4

2022-04-13

Bilagor

Bilaga 1. Verksamhetsredovisning, beställare, egenregi, totalt

Bilaga 1. Vht-redovisning beställare egenregi

ÄN - Månadsrapport mars 2022, nettokostnad, tkr									
Verksamhet	ÄN totalt			Beställare			Egenregi		
	Budget	Prognos	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse
Politisk verksamhet	-2 203	-2 203	0	-2 203	-2 203	0	0	0	0
Gem adm och mynd.utövning	-81 566	-81 566	0	-82 116	-82 116	0	550	550	0
Diverse ofördelat 1)	-13 800	-13 785	15	-13 800	-13 785	15	0	0	0
Kvalitetsatsning	-17 500	-17 500	0	-17 500	-17 500	0	0	0	0
Lager, skyddsmaterial	-2 500	-2 500	0	-2 500	-2 500	0	0	0	0
Föreningsbidrag	-2 987	-2 987	0	-2 987	-2 987	0	0	0	0
Utvecklingsmedel	-1 920	-1 920	0	-1 920	-1 920	0	0	0	0
IT-stöd	-9 663	-9 663	0	-9 663	-9 663	0	0	0	0
Lokalanpassning	-3 000	-3 000	0	-3 000	-3 000	0	0	0	0
Delsumma Gemensamt	-135 139	-135 124	15	-135 689	-135 674	15	550	550	0
Hemtjänst (inkl delegerad H&S)	-503 879	-519 564	-15 685	-484 524	-484 560	-36	-19 355	-35 004	-15 649
Hemsjukvård (legitimerad personal)	-94 510	-94 510	0	-98 766	-98 766	0	4 256	4 256	0
Korttidsvård	-122 933	-123 225	-292	-124 933	-125 225	-292	2 000	2 000	0
Dagverksamhet	-8 471	-8 471	0	-8 313	-8 313	0	-158	-158	0
Utskrivningsklara	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bostadsanpassning	-12 500	-12 500	0	-12 500	-12 500	0	0	0	0
Delsumma Ordinärt boende	-742 293	-758 270	-15 977	-729 036	-729 364	-328	-13 257	-28 906	-15 649
Servicehus	-149 344	-149 213	131	-162 826	-162 695	131	13 482	13 482	0
Äldreboende	-744 847	-744 555	292	-741 581	-741 289	292	-3 266	-3 266	0
Tekniska hjälpmedel	0	1 139	1 139	0	1 139	1 139	0	0	0
Delsumma Särskilt boende	-894 191	-892 629	1 562	-904 407	-902 845	1 562	10 216	10 216	0
Restaurang	-9 523	-9 523	0	-9 571	-9 571	0	48	48	0
Mötesplats	-20 669	-20 669	0	-23 112	-23 112	0	2 443	2 443	0
Dagverksamhet öppen	-485	-485	0	-485	-485	0	0	0	0
Delsumma Socialt nätverk/förebygg. vht	-30 677	-30 677	0	-33 168	-33 168	0	2 491	2 491	0
TOTALT	-1 802 300	-1 816 700	-14 400	-1 802 300	-1 801 051	1 249	0	-15 649	-15 649

Bilaga 1. Vht-redovisning beställare egenregi

1)	Budget
Nytt avtal nattjänstgöring	-5 800
Lönesatsning avtal 2021	-2 000
Ökade krav städupphandling	-3 000
Språksatsning	-3 000
	-13 800